

**Д-р екон. наук Семенча І. Є., Юлдашев Р. В.**

*Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)*

## **РОЛЬ ІННОВАЦІЙ У РОЗВИТКУ ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ**

Інновації відіграють ключову роль у розвитку торговельних мереж, адже вони не лише змінюють способи ведення бізнесу, а й істотно покращують ефективність, зручність для споживачів та конкурентоспроможність. Завдяки технологічним нововведенням, торговці можуть створювати нові можливості для залучення клієнтів, знижувати витрати та підвищувати якість сервісу. Інноваційні рішення охоплюють широкий спектр від застосування нових технологій до змін у стратегічному плануванні, що стали основним драйвером успіху в сучасних умовах глобалізованого ринку.

Важливим аспектом розвитку торговельних мереж є вплив науковців, які досліджують ефекти інновацій у торгівлі [1–4]. Наприклад, професор економіки Джеймс Б. Хелман вказує, що інновації можуть суттєво змінити структуру торговельних мереж і підвищити ефективність операцій. Він наголошує на важливості впровадження нових технологій для зменшення витрат на логістику та покращення рівня обслуговування клієнтів. Хелман зазначає, що адаптація до технологічних нововведень дає можливість торгівельному підприємству знизити час обслуговування покупців і одночасно підвищити якість послуг. Однією з найбільш відчутних сфер інновацій у торговельних мережах є використання новітніх технологій.

Сучасні онлайн-платформи, мобільні додатки та автоматизація процесів дозволяють значно покращити обслуговування клієнтів та оптимізувати управління запасами і логістичні процеси. Завдяки інноваціям торговці можуть надати споживачам зручні умови для покупок, а також значно знизити витрати на операційні процеси.

Технологічні інновації в торговельних мережах є основою для розвитку інфраструктури бізнесу, тому важливо враховувати різні типи технологій, які забезпечують ефективність торгових процесів. У табл. 1 наведено типи технологічних інновацій, що активно використовуються в торговельних мережах. Однією з основних сфер інновацій у торговельних мережах є логістика та

## Том 1. ІННОВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМНИЦТВА: ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ УСПІХУ

управління запасами, де технологічні досягнення дозволяють оптимізувати процеси.

Таблиця 1

Типи технологічних інновацій у торговельних мережах

| Тип інновації                     | Опис                                  | Приклад використання                   |
|-----------------------------------|---------------------------------------|----------------------------------------|
| Онлайн-торгівля                   | Торгівля через інтернет               | Amazon, eBay, онлайн-магазини          |
| Мобільні додатки                  | Програмне забезпечення для покупців   | Програми для шопінгу, лояльності       |
| Інтернет речей (IoT)              | Зв'язок між пристроями через Інтернет | Розумні полиці для управління запасами |
| Автоматизація складських процесів | Використання роботів та алгоритмів    | Роботизовані склади, дрони доставки    |

Використання автоматизованих систем управління запасами, штучного інтелекту для прогнозування попиту і нових методів доставки дозволяє не тільки знижувати витрати, але й підвищувати точність у передбаченні потреб споживачів.

У табл. 2 наведено інновації, які застосовуються в сфері управління запасами та логістики. Впровадження таких інновацій дозволяє компаніям оптимізувати запаси, знижуючи відповідні витрати на їх зберігання та управління. Це, в свою чергу, сприяє швидшому виконанню замовлень і поліпшенню рівня задоволення клієнтів.

Таблиця 2

Інновації в управлінні запасами та логістиці

| Інновація                               | Опис                                            | Вплив на бізнес                               |
|-----------------------------------------|-------------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| Штучний інтелект у прогнозуванні попиту | Використання алгоритмів для передбачення потреб | Зниження витрат на зберігання товарів         |
| Автоматизовані склади                   | Роботизовані системи для сортування товарів     | Підвищення швидкості обробки замовлень        |
| Інтернет речей у логістиці              | Використання датчиків для моніторингу товарів   | Покращення управління запасами та транспортом |

Не менш важливою складовою є зміни в поведінці сучасних споживачів, які також відображаються на успіху торговельних мереж. З впровадженням новітніх технологій, досить велика кількість покупців очікують більш персоналізованого підходу, зручності в покупках і більшої швидкості обслуговування. Інноваційні системи лояльності, персоналізовані рекомендації та мобільні додатки дозволяють торговцям враховувати індивідуальні уподобання кожного клієнта, що забезпечує високу задоволеність і лояльність покупців.

Таким чином, інновації в торговельних мережах не лише підвищують ефективність їх діяльності, а й сприяють створенню нових можливостей для задоволення потреб сучасних споживачів. Вони дозволяють торговим мережам адаптуватися до змінюваних умов ринку, забезпечити високу конкурентоспроможність і зберегти лояльність своїх клієнтів у довгостроковій перспективі.

#### **Список використаних джерел:**

1. Бреус С., Дудник О. Роль та значення інновацій у формуванні стратегій розвитку підприємств агропромислового комплексу України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-68>.
2. Графська О., Головчук Ю., Никига О. Роль маркетингових інновацій у розвитку гастрономічного туризму в регіоні. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-9>.
3. Дунська А.Р., Шевченко Т.Л. Роль інновацій у забезпеченні сталого розвитку міжнародної діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2023. № 12. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.12.27>.
4. Danylo S. Сутність і особливості розвитку роздрібних торговельних мереж в Україні. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*. 2019. № 3(81). С. 145–150. URL: <https://doi.org/10.32845/bsnau.2019.3.27>.

**Канд. екон. наук Тростянська К. М.**

*Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)*

#### **МЕХАНІЗМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ БІЗНЕСУ**

Бізнес-модель як концептуальна структура, яка описує логіку створення, доставки та отримання цінності підприємством є основою стратегічного управління підприємством. Її гнучкість та адаптивність до змін визначають рівень стійкості компанії в умовах динамічного ринкового середовища. Вдалий дизайн бізнес-моделі дозволяє не лише отримувати конкурентні переваги, а й мінімізувати ризики, підвищувати операційну ефективність та забезпечувати стійке фінансове зростання.

Зміни у бізнес-середовищі, такі як цифровізація, глобалізація, зміни регуляторної політики, вплив кризи та нові споживчі тренди, змушують компанії переглядати свої бізнес-моделі. Відсутність адаптації до змін може призвести до втрати ринкових позицій та навіть виходу з ринку. Таким чином,